

Česká házená v Rovni

Výrazným příspěvkem ČSSR na poli házené se stal zrod a vývoj tzv. České házené (dnes národní). Prvopočátky jejího vzniku se datují od roku 1905. Od "klasické" házené se liší v několika zásadních pravidlech. Hlavním rozdílem je členění hřiště na 3 části. Jednotliví hráči se pak mohou pohybovat pouze na určitém území - podle postu, na kterém se vyskytují (například obránce smí být pouze v obranné a střední třetině, útočníci ve střední a útočném), hraje se ve složení 1+ 6 (3 obránce a 3 útočníci). Jeden označený obránce (páskou, barvou dresu, trenýrek apod.) je tzv. bek, který může i do brankoviště a při trestných hodech společně s gólmánem do branky. Jinými rozdíly jsou odlišné rozměry hřiště a branek a některá další pravidla. Řada hráčů přešla z tohoto odvětví do dnes klasické házené "mezinárodní" a velice dobře se tam uplatnila.

Na základě vzpomínek pamětníků, především pak p. Bohuslava Sháněla (nar. 1927) z Dolní Rovně vám alespoň útržkovitě níže přiblížíme historii tohoto sportu v Rovni.

Česká házená se hrála v Rovni nejprve v letech 1925-1930, dále pak v letech 1939 – 1967. Oddíl v roce 1939 založilo několik nadšenců kolem p. Miroslava Horáka. Mezi první hráče patřili Josef Kačírek, Jiří Jelínek, Josef Kaplan, Václav Pamánek, František Pultar (kovář), Miroslav Horák a Slávek Kaplan. Hrála se I.A třída, krajský přebor a potom II. Liga. Ještě dříve než v Rovni se hrálo v sousedních Moravanech, které to dotáhly až do ligy. V okolí se hrála házená např. v Holicích, Dašicích (zde hrával p. Vacek, který vedl v Dolní Rovni obchod se smíšeným zbožím), v Platenicích působil klub, který nesl hrdý název Arsenal, hrálo se i v Chroustovicích, v regionu působil i oddíl Turovoměstecký.

Česká házená v Rovni se těšila obrovskému zájmu a místní Sokol se probojoval v roce 1952 i do I. ligy! Bohužel na základní vojenskou službu ten rok na podzim odešli František Pýcha, Oldřich Novotný (oba do ÚDA Praha) a František Foltýn, což tým značně oslabilo. Vždyť například Pýcha střílel v Rovni běžně kolem 8 branek za zápas. První prvoligový zápas doma s Telnicí skončil krutou porážkou 1:19. Na posvácení roku 1953 přijelo do Rovně k mistrovskému zápasu mužstvo ÚDA Praha s Pýchou a O. Novotným a vyhrálo zde 17:5. Po této sezóně se sestoupilo do druhé ligy. V závěru éry házené se dohrávala i krajská soutěž. Původní hřiště bylo u nádraží, za Petřovým statkem, v místech, kde je dnes manipulační plocha Velkoobchodu Málek a hala firmy Kovovýroba Jiří Kučera. V těchto místech bylo dříve i původní fotbalové hřiště, které se ještě následně posunulo k příkopu, v době když se chystala stavba domů p. Šťástka a Bíbla (Morávkových). V těchto místech stála váha Cukrovaru Moravany, která posloužila jako prostor šaten. K mytí hráčů po zápase byl ve své době využíván i potok, který tudy protékal. Do generace nejlepších hráčů patřili Oldřich Novotný, Josef Novotný, František Darius, Slávek Darius, Miroslav Hemerka, František Pýcha, Bohuslav Sháněl, Jiří Foltýn, František Foltýn, Josef Pultar, František Shejbal, Zdeněk Macoun, Václav Barva a další. František Pultar (přezdívkou „Švec“) byl též rozhodčím. Házená se hrála i v době 2. světové války, v celé republice byla určitým symbolem vlastenectví. V Rovni působil dokonce i tým žen, ve kterém hrála např. Jarmila Košťálová, Růžena Komárková (později Laksarová), Anna Shejbalová, Jarmila Pýchová (Borovcová), Marie Barvová, Božena Nováková, p. Andrllová a další. Ještě před koncem války zabrali část prostou fotbalového hřiště za Petřovými Němci a vyráběli se zde dřevěné špalíčky na výrobu plynu pro pohon vozidel. Házená se stěhovala do areálu za sokolovnu v roce 1948, na čemž měl nemalou zásluhu p. Bohuslav Horák (nar. 1920), funkcionář, který mj. psal referáty ze

zápasů a ty vyvěšoval do vývěsní skříňky u Komárkovy trafiky vedle nádraží. Házenou v Rovni hráli i žáci a dorost. P. Sháněl se ve svých vzpomínkách mj. zmínil zápal mladých, který dokumentoval např. tím, že když jeli jednou na zápas do Chrasti u Chrudimi, měli k dispozici pouze 3 jízdni kola. Proto se hráči střídali, 3 vyrazili na kole, ostatní za nimi klusali. Po ujetí několika kilometrů zanechali kola v příkopě u silnice a pokračovali po svých. Další, kteří vyrazili po svých, doběhli ke kolům a část cesty na nich zase jeli. Takto se střídali cestou tam i zpět.

V době, kdy se v Rovni hrála II a I. liga, se cestovalo po celé republice, např. do Gottwaldova, Brna, Plzně, Tábora, Ostravy apod. Jezdilo se např. na nákladním vozidle s korbou a plachtou, k sezení sloužily dřevěné lavice. Pan Sháněl vzpomínal na cestu, kdy přišlo a p. Pamánek musel holí nadzvedávat plachtu, aby voda z plachty odtékala mimo korbu. Nákladní vozidlo poskytovala firma Juta a řidičem byl p. Josef Fuksa. Pokud se jelo na zápas do Ostravy, jelo se o den dříve a v místě zápasu se přenocovalo. Později se jezdilo již osobními auty, pravidelně jezdil např. p. Miloslav Koubek z Dolní Rovně nebo p. Jindřich Vinař. S mužstvem cestovala i řada diváků, někteří dokonce na motocyklech. Známostou diváčkou postavíčkou byl např. Ruda Moese, který měl německý původ se svými hláškami typu: „sas sme pichli guma“ nebo „Chemerka – satovka!“ (= střela z otočky, tzv. zadovka). Mezi historicky nejúspěšnější hráče patřil František Pýcha (nar. 1931), který strávil v letech 1952-54 roky základní vojenské služby v ÚDA Praha (dříve ATK, později Dukla). Při výkonu vojenské služby se setkával v armádním areálu např. s fotbalistou Josefem Masopustem či tenistkou Věrou Pužejovou - Sukovou. V mužstvu s ním působila taková esa jako např. Jiří Vícha (později brankář a trenér reprezentace ČSSR v mezinárodní házené), Karel Budín, Artur Mašita, Josef Pluhař. František Pýcha pravidelně nastupoval v zápasech výběrů Čech a Moravy, s týmem ÚDA Praha byl v roce 1954 přeborníkem republiky, když ve finále porazili ve dvou zápasech Sokol Telnici. První utkání bylo na pořadu v Telnici 24.10.1954. Domáci i přes velkou snahu, bojovnost a povzbuzování 2000 fanoušků na soupeřův tým nabitý reprezentanty nestačili a prohráli 7:13. Stejný výsledek se opakoval o týden později i v Praze. Nabídku pokračovat v hráčské kariéře v Praze po skončení vojny nemohl F. Pýcha akceptovat, neboť po smrti otce se musel vrátit na rodný statek v Rovni. V Moravanech skončil oddíl házené svou činností dříve a někteří hráči přešli do Rovně (např. Josef Malý, bratři Kratochvílové a další). Do poslední generace hráčů patřili v Rovni např. Pavel Fidrhel, Karel Kučera, Karel Hampl, Josef Příbyl, Emil Čermák, Broňa Morávek, Kareš aj. Pan Sháněl vzpomínal mj. i na zápasy Rovně proti krajským výběrům Libereckého kraje a Náchoda. Na postup přes Varnsdorf po vítězstvích 12:5 u nich a 22:3 doma a pak přes Náchod na závěrečný turnaj Mistrovství republiky v Gottwaldově. Zde Roveň po dvou vítězstvích skončila na 5. místě z 10. účastníků, hrála zde např. mužstva OKD Ostrava, Petr Cinger Ostrava, Ikar Hradec Králové, ATK Praha, Sokol Telnice. Úspěch měla Roveň i v boji o účast na Spartakiádním turnaji. Zápas s Telnicí Roveň vyhrála doma o 2 góly, odvetu u nich prohrála rovněž o 2 góly. Nastavovalo se, gól však nepadl. O postupujícím rozhodoval los. Losování se zúčastnil František Pultar. Rozhodčí hodil minci, která se odrazila o strop a dle dopadlé mince by postupovala Telnice. F. Pultar nesouhlasil, losovalo se znovu a štěstí přálo Rovni, která tím pádem postoupila na závěrečný turnaj do Prahy.

Pan Sháněl vzpomněl i to, že mladí Roveňáci, včetně házenkářů zašli ve své době občas do hostince U Petrlů na křižovatce v Dolní Rovni, který tehdy provozovali Noskovi, kdežto starší generace navštěvovala protější hostinec U Konvalinů. K tomu, že se hráči i diváci házenou neskonalé bavili, přispívaly i různé sázky, třeba o „štamprlata“ griotte, které poručil p. Adolf Dyntar, pozdější předseda JZD v Dolní Rovni. A o co třeba v sázkách šlo? Například o to, zda Franta Pýcha po rukách (s nohama nahoře) sejde ze sálu sokolovny po schodech až ven! A světe div se (resp. pro znalé nediv se), Franta sázku vyhrál! Nelze však nepřipomenout jednoho z nejvýznamnějších představitelů zlaté éry házené v Rovni. Byl jím

Miroslav Hemerka, kovář, který byl od svého mládí platným hráčem útočné vozby Rovně a po skončení své kariéry působil u mužstva dále jako obětavý funkcionář. Měl zásluhy nejen na rozvoji házené, ale v dalších letech i kopané v Rovni. Na úkor svého volného času i rodiny se významně zasloužil o vybudování fotbalového hřiště za sokolovnou. Byl to prostě oddaný „roveňský sokol“.

Tento krátký vzpomínkový přehled sepsal v červnu roku 2010 Ing. Jaromír Pýcha na základě dřívějšího vyprávění svého otce a na základě vzpomínek doposud žijících bývalých hráčů, pánů Bohuslava Sháněla, Karla Hampla, Josefa Příbyla a bývalého funkcionáře pana Bohuslava Horáka. Poděkování za zapůjčení fotografií patří p. Marii Hemerkové, Bronislavu Bártovi, Bohuslavu Horákovi a p. Věře Pýchové.

Team z období kolem roku 1930. První zleva Josef Horák (bratr p. Bohuslava Horáka), pátý v řadě Josef Křížek a poslední s míčem Josef Shejbal (otec hokejisty a fotbalisty Pavla, zvaného „Pedro“)

Zleva: Josef Kačírek, Jiří Jelínek, Miroslav Zeman, Josef Kaplan, Slávek Kaplan, Miroslav Hemerka, Miroslav Horák, Bohuslav Horák

Nahoře zleva : Slávek Kaplan, Miroslav Hemerka, rozhodčí z Moravan Klofát, Miroslav Horák, Jiří Jelínek, dole Václav Pamánek, Josef Kačírek, Miroslav Zeman

Nahoře zleva : Karel Macek, František Pýcha, František Foltýn, Balous, Miroslav Hemerka,
dole zleva Josef Novák, Zdeněk Novák, Oldřich Novotný, Václav Barva, Bohuslav Sháněl

Rok 1948, zápas s Hvězdnicí v Rovni, výhra 8:7 : Zleva:František Pýcha, František Shejbal („Habán“),František Shejbal („Bican“), Bohuslav Sháněl, Zdeněk Novák, Josef Kačírek, Miroslav Hemerka

Nahoře zleva : František Pultar, Bohuslav Sháněl, František Pýcha, František Shejbal, Zdeněk Chocholouš, dole zleva : ?, František Jelínek, František Laksar

Zleva : Zdeněk Novák, František Foltýn, Bohuslav Sháněl, Zdeněk Macoun, Josef Pultar, František Jelínek, Miroslav Hemerka, Miroslav Ptáček, František Pýcha

Zleva: Josef Novotný, Josef Malý, Miroslav Hemerka, Josef Fuksa, Zdeněk Macoun, Jiří Foltýn, František Pýcha, Josef Pultar

Zleva nahoře: Zdeněk Novák, Josef Novotný, Bohuslav Sháněl, Zdeněk Macoun, Josef Malý, Miroslav Hemerka, Josef Křížek, Václav Sobotka, dole Josef Pultar, Jiří Foltýn, Vlastimil Kratochvíl

Zleva nahoře : Miroslav Ptáček, Václav Huňáček, Miroslav Hemerka, František Pýcha, dole zleva Zdeněk Novák, František Jelínek, Josef Barva, Miroslav Šafek, Josef Fuksa

František Pýcha byl na vojně: v letech 1952-1954 hráčem Ústředního Domu Armády (později Dukla) Praha

*Přeborník ČSR v české házeně pro 1954 — mužstvo Ústředního domu armády.
Stojící zleva: Štefan, Vrátný, Gazda, Pýcha, ing. Černovský, klečící: Patrný, Ma-
šita, Uličný, Dostál a Čana*

Družstva Čech a Moravy při kontrolním utkání v Turnově.

Franta Pýcha, reprezentant, Čechy – spodní řada, čtvrtý zleva , rok 1954

Mezi věrné diváky patřil i Āda Dyntar z Dolní Rovně, pozdější předseda JZD v Dolní Rovni

Návrat ze zápasu se Sokolem Podlázky (u Mladé Boleslavi), zastávka u hospůdky na trase Praha –Hradec Králové. Nahoře zleva :Josef Novotný, Jan Hašek, Pavel Michálek, Zdeněk Macoun, František. Fuksa, Blanka.Horáková, Josef .Křížek, Josef .Malý, řidič busu, vpředu zleva : František .Pýcha, Josef .Pultar, Miroslav Hemerka, Bohuslav .Horák, Zdeněk Novák

Zleva nahoře: Bohuslav Sháněl, František Ráček, František Fuksa, František Pýcha, otočený Karel Kučera, František Horák, Miroslav Hemerka, dole zleva Josef Příbyl, Josef Pultar, Emil Čermák, Jiří Foltýn

Když náhodou chyběl stálý gólman musel do brány i někdo z pole a pak byla každá rada dobrá.....(Hemerka, Pýcha)

Franta Pýcha zakončuje z brankoviště nechyvatelnou dělovkou

Mírouš Hemerka po své pověstné střele zadovkou, vedle mu dělal prostor Josef Pultar

Nahoře zleva: Zdeněk Novák, Václav Sobotka, Zdeněk Macoun, Miroslav Hemerka,
 Josef Křížek, František Pýcha, Josef Malý, dole zleva: Jiří Foltýn, František Fuksa,
 Josef Pultar, Vlastimil Kratochvíl

Turnaj „Velká cena města Tábora“ zleva nahoře : Z.Macoun, Bárta, Kratochvíl,
 Pod nimi zleva : F.Pultar, F.Pýcha, ?, J.Foltýn, Balous, J.Malý, J.Pultar, V.Sobotka,
 ?,Rambousek, spodní řada zleva F.Fuksa, J.Novotný, Z.Novák, V.Kratochvíl

Rok 1962, Zleva nahoře :Jiří Roček, Jiří Foltýn, František Horák,Karel Hampl, Václav Roček, Josef Pultar, Miroslav Hemerka, zleva dole: Emil Čermák, Karel Kučera, Josef Příbyl, Pavel Fidrhel

p.Derik, Emil Čermák, Jiří Pachovský, Jan Roček, Josef Drahný, Bronislav Morávek, Oldřich Šplíchal, Jaroslav Kohoutek, Josef Shejbal, Vlastimil Svoboda, Jan Vtípil, Tomáš Hála

Setkání při turnaji starých gard v Podhorním Újezdu, 1974 : nahoře zleva Karel Hampl, František Pýcha, Josef Křížek, Josef Novotný, Miroslav Hemerka, dole zleva Zdeněk Novák, Vlastimil Kratochvíl, Josef Pultar, František Darius, Slávek Darius

Zápas turnaje starých gard v Praze hřiště Spartaku Praha 4, Podolí), rok 1975 – oslavy 70. let národní (dříve české) házené, vlevo se ohlíží J.Pultar, střílí F.Pýcha, vzadu F.Fuksa

Poslední házenkářskou akci v Rovni zorganizoval v roce 1993 pan Jiří Foltýn, který byl po skončení své aktivní hráčské kariéry obětavým funkcionářem TJ Sokol Roveň a mj. se svým sousedem, p. Václavem Ludvíčkem, odpracoval bezpočet brigádnických hodin v areálu a pro potřeby TJ Sokol Roveň. Na hřiště za sokolovnou přijela odehrát v rámci přátelského setkání všech propagační zápas mužstva Spartaku Nové Město n.M. se Sokolem Opatovice, dále nastoupila i roveňská stará garda. Poté se uskutečnilo setkání bývalých hráčů i hráček v hostinci v Komárově, který v té době provozoval taky jeden z bývalých hráčů házené v Rovni, p. Karel Hampl. I touto cestou patří in memoriam poděkování panu Jiřímu Foltýnovi za to, že tuto akci zorganizoval. Tehdy se setkala s velikým ohlasem nejen bývalých hráčů a hráček, ale i s ohlasem široké sportovní veřejnosti, které byl touto formou ryze národní sport představen.

Pod záštitou TJ Sokol Dolní Roveň Vás zveme na

SETKÁNÍ BÝVALÝCH HRÁČŮ A FANDŮ ČESKÉ HÁZENÉ V ROVNI DNE 19. 6. 1993

*Toto setkání se uskutečňuje u příležitosti 40ti-leté činnosti České házené v Rovni.
K tomuto výročí, a aby se lépe vzpomínalo,
bude sehráno propagační střetnutí bývalých rivalů Sokola Rovně:*

Sokola Opatovice a Spartaku Nové Město n./Metují

v 10:30 hodin, na hřišti za sokolovnou

Sraz náš všech bude v uvedený den v 9:30 hod. v sokolovně v kinosále. Po střetnutí se přesuneme autobusem do hospody p. Karla HAMPLA v Komárově, kde budeme při dobrém jídle, pivu a pohledem na trofeje získané z turnajů, vzpomínat na krásné chvíle prožité nejen z dopoledního zápasu, ale i z doby mládí a slávy České házené v Rovni. K tanci i poslechu bude hrát místní soubor.

Na pokrytí nákladů spojených s tímto setkáním přispějeme každý částkou Kč 80,-, kterou zašlete na adresu organizátorů:

- Josef NOVOTNÝ, 533 71 Dolní Roveň, nebo
- Jiří FOLTÝN, 533 71 Dolní Roveň 9

V případě účasti Vašich manželů, manželek činí příspěvek Kč 150,-.
Uzávěrka zaslání příspěvku na setkání je nejpozději 4.6. 1993.

Těšíme se na Vaši účast.

Výbor TJ Sokol Roveň

Pan Jiří Foltýn připravil i pozvánku, která byla výtvarně zpracována roveňským malířem a kreslířem, p. Lubomírem Matouškem

Bohužel, závěrem musíme konstatovat, že tímto setkáním byla definitivně uzavřena nádherná zlatá sportovní éra České házené v Rovni.....